

Z historie Jednoty (1862–1869)

Přehled pedagogické činnosti Gabriela Blažka

In: Martina Bečvářová (author): Z historie Jednoty (1862–1869). (Czech). Praha: Prometheus, 1999. pp. 118–123.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/401770>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

PŘEHLED PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI GABRIELA BLAŽKA

Na vídeňské univerzitě

Gabriel Blažek působil v letech 1866–1867 jako soukromý docent na filozofické fakultě vídeňské univerzity. Vypsány měl tyto přednášky (viz [3]) — čísla vpravo značí počty hodin v obou semestrech:

1865/66

Theorie der elliptischen Functionen	0	3
-------------------------------------	---	---

1866/67

Theorie der Functionen einer veränderlichen complexen Grösse	2	0
Die Grundlehren der höheren Analysis	4	0

Na pražské technice

Gabriel Blažek působil na pražské technice v letech 1868–1871 jako mimořádný profesor a v letech 1871–1907 jako řádný profesor matematiky s českým vyučovacím jazykem. Vypsány měl tyto přednášky (viz [1] a [2]):

1867/68

Mathematika I. ¹⁾	5	5
------------------------------	---	---

1868/69

Mathematika I.	5	5
----------------	---	---

1869/70

Mathematika I.	5	5
O mechanické theorii tepla ²⁾	?	?

1870/71

Mathematika 1. ročník ³⁾	6	6
Encyklopedie matematiky	4	4
Encyklopedie matematiky, repetitorium ⁴⁾	1	1

1871/72

Mathematika 1. ročník	6	6
Mathematika, repetitorium ⁵⁾	1	1
Encyklopedie matematiky	4	4
Encyklopedie matematiky, repetitorium	1	1

1872/73

Mathematika II. ročník ⁶⁾	6	6
Analytická mechanika	3	3

1873/74

Mathematika I. ročník	6	6
Mathematika, repetitorium	1	1
Analytická mechanika	3	3

1874/75

Mathematika II. ročník	6	6
Mathematika, repetitorium	1	1
Analytická mechanika	3	3

1875/76

Mathematika I. ročník	6	6
Mathematika, repetitorium	1	1
Analytická mechanika	3	3

1876/77

Vyšší matematika II. ročník	6	6
Repetitorium	1	1

1877/78

Mathematika 1. běh ⁷⁾	6/1	6/1
Analytická mechanika	3/0	3/0

1878/79

Mathematika 2. běh ⁸⁾	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
Politická arithmetika (mimořádná přednáška)	2/0	2/0

1879/80

Mathematika 1. běh	7/1	7/1
Analytická mechanika ⁹⁾	2/0	2/0

1880/81

Mathematika 2. běh	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1881/82

Mathematika, první běh ¹⁰⁾	7/1	7/1
Analytická mechanika ¹¹⁾	2/0	2/0

1882/83

Mathematika, druhý běh ¹²⁾	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1883/84

Mathematika, první běh	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1884/85

Mathematika, druhý běh	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1885/86		
Mathematika, první běh	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1886/87		
Mathematika, druhý běh	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1887/88		
Mathematika, první běh	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1888/89		
Mathematika, druhý běh	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1889/90		
Mathematika, první běh ¹³⁾	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1890/91		
Mathematika, druhý běh ¹⁴⁾	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1891/92		
Mathematika, první běh	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1892/93		
Mathematika, druhý běh ¹⁵⁾	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1893/94		
Mathematika, první běh	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1894/95		
Mathematika, druhý běh	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1895/96		
Mathematika, I. běh ¹⁶⁾	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1896/97		
Mathematika, II. běh ¹⁷⁾	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
1897/98		
Mathematika, I. běh ¹⁸⁾	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1898/99

Mathematika, II. běh	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1899/1900

Mathematika, I. běh	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1900/01

Mathematika, II. běh	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1901/02

Mathematika, I. běh	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
Pojišťovací matematika (nepovinný předmět) ¹⁹⁾	3/0	3/0

1902/03

Mathematika, II. běh	5/1	5/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
Pojišťovací matematika (nepovinný předmět)	3/0	3/0

1903/04

Mathematika, první běh ²⁰⁾	7/1	7/1
Analytická mechanika	2/0	2/0
Pojišťovací matematika	3/0	3/0

1904/05

Mathematika, první běh ²¹⁾	6/1	4/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1905/06

Mathematika, první běh	6/1	4/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1906/07

Mathematika, první běh	6/1	4/1
Analytická mechanika	2/0	2/0

1907/08

Analytická mechanika	2/0	2/0
----------------------	-----	-----

Poznámky

- 1) V tomto školním roce byl obsah přednášky charakterizován takto: *Sférická trigonometrie a polygonometrie. Analytická geometrie. Algebraická analýze a rovnice stupňů vyšších. Začátkové počty diferenciálních a integrálních.*
- 2) Počet hodin byl stanoven podle úmluvy s posluchači.
- 3) V prvním ročníku byla matematika vyučována pro všechny odbory, Blažek však neměl tuto přednášku v odboru technické chemie.

- 4) *Encyklopedie matematiky a repertorium* byly vyučovány pouze pro odbor technické chemie.
- 5) *Repertorium* bylo konáno ve skupinách, průměrně bývalo až šest skupin; Blažek tedy vyučoval až 6 hodin cvičení týdně.
- 6) Ve druhém ročníku byla matematika vyučována v odborech strojnictví, vodní a silniční stavba a příprava pro hornickou akademii.
- 7) Od tohoto školního roku byla přednáška charakterizována takto: *Polygonometrie. Sférická trigonometrie. Determinanty. Analytická geometrie v rovině. Algebraická analysis a vyšší rovnice. Počet diferenciální. Matematika 1. běh* byla vyučována pro školu inženýrskou, stavitelskou, strojnickou, chemickou a pro přípravu na hornickou akademie, tj. pro všechny existující odbory.
- 8) Od tohoto školního roku byla přednáška charakterizována takto: *Počet diferenciální a integrální. Rovnice diferenciální. Analytická geometrie v prostoru. Matematika II. běh* byla vyučována pro všechny odbory kromě technické chemie.
- 9) Od školního roku 1879/80 byla analytická mechanika zařazena mezi nepovinné předměty.
- 10) Od tohoto školního roku byla přednáška charakterizována takto: *I. Zimní semestr: Nauka o promítání. Polygonometrie. Sférická trigonometrie. Determinanty. Analytická geometrie v rovině. Analytická geometrie v prostoru část první: Útvary rovinné. II. Letní semestr: Algebraická analysis. Vyšší rovnice. Počet diferenciální s jednou neodvisle proměnnou a upotřebení. Počátky počtu integrálního a upotřebení.*
- 11) Od tohoto školního roku byla přednáška charakterizována takto: *Pohyb jednotlivého bodu, pohyb soustavy bodů.*
- 12) Od tohoto školního roku byla přednáška charakterizována takto: *I. Zimní semestr: Analytická geometrie v prostoru část druhá: Útvary zakřivené. Počet diferenciální o více proměnných. Upotřebení počtu diferenciálního k řešení úloh, zvláště úloh geometrických v prostoru. Podrobný počet integrální, omezené integrály. II. Letní semestr: Upotřebení počtu integrálního při řešení úloh geometrických. Rovnice diferenciální.*
- 13) Od tohoto školního roku byla *Mathematika první běh* vyučována pro stavitelství inženýrské, stavitelství pozemní, stavbu strojů, odbor technické chemie, oddělení zemědělsko–technické, přípravu pro hornickou akademie, tj. pro všechny odbory.
- 14) *Mathematika druhý běh* byla vyučována pro všechny odbory kromě technické chemie a oddělení zemědělsko–technického.
- 15) V letním semestru byl navíc zařazen *Počet variační*.
- 16) Blažek v tomto roce nevyučoval v oddělení zemědělsko–technickém.

- ¹⁷⁾ *Mathematika II. běh* byla vyučována pouze pro stavitelství inženýrské, stavbu strojů a přípravu na hornické akademie.
- ¹⁸⁾ K odborům, kde byla v prvním ročníku vyučována matematika, přibyl odbor „učebný běh pro zeměměřiče“.
- ¹⁹⁾ Od tohoto školního roku byla přednáška charakterizována takto: *Složitější výpočty bankovní. Tabulky úmrtní a invaliditní. Hodnoty důchodů. Výpočet pojistného pro různé způsoby pojištění pro případ dožití a úmrtí pro životy jednotlivé a združené. Váleční přírůstek. Hodnoty důchodů invalidních. Reservy pro jednotlivé způsoby pojišťovací. Bilance peněžních ústavů. Statistika při bilanci. Vypočítání uhrazovacích fondů pensijních ústavů.*
- ²⁰⁾ *Mathematiku první běh* Blažek vyučoval pro odbory: stavitelství inženýrské, strojní inženýrství, učebný běh pro zeměměřiče, příprava na vysoké školy montanistické, oddělení pro pojišťovací techniku.
- ²¹⁾ Od tohoto semestru byla z programu přednášky vynechána *polygonometrie a sférická trigonometrie*.

LITERATURA

- [1] *Anzeige der Vorlesung und des Personalstandes am polytechnischen Institute des Königreiches Böhmen, Studienjahr 1867, ..., 1868.*
- [2] *Přehled přednášek a výkaz osob činných na polytechnickém ústavu království českého v Praze 1868, ..., 1907.*
- [3] *Öffentliche Vorlesungen an der k. k. Universität zu Wien in sommer-semester 1866, ..., sommer-semester 1867.*